



## LIETUVOS RESPUBLIKOS ENERGETIKOS MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 38, 01104 Vilnius, (8 5) 203 4407,  
faks.(8 706) 64 820, el. p. [info@enmin.lt](mailto:info@enmin.lt)  
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 302308327

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2018-11-26

Nr. (8.1-10)3-2096

### DĖL ĮSTATYMŲ PROJEKTŲ TEIKIMO

Lietuvos Respublikos energetikos ministerija (toliau – Energetikos ministerija), įvertinusi Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės 2018 m. lapkričio 14 d. išvadoje Nr. NV-2999 pastabas ir pasiūlymus, teikia atitinkamai patikslintą Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo Nr. XI-1375 13, 14, 20 ir 20<sup>1</sup> straipsnių pakeitimo įstatymo projektą ir Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 2, 16 ir 67 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą (toliau – Įstatymų projektai).

|                         |   |
|-------------------------|---|
| I. Sprendžiama problema | <ol style="list-style-type: none"><li>1. Esamas teisinis reglamentavimas neleidžia gaminantiems vartotojams gaminti ir vartoti elektros energiją geografiškai skirtingose vietose.</li><li>2. Teisės aktuose nėra reglamentuota asmenų, siekiančių tapti gaminančiais vartotojais, elektros energijos gamybos įrenginių statyba ir įrengimas per trečiuosius asmenis.</li><li>3. Esamas teisinis reglamentavimas nenumato tinklų operatorių sąnaudų, susijusių su asmenų, siekiančių tapti gaminančiais vartotojais, elektros įrenginių prijungimu prie elektros tinklų, diferencijavimo t. y. visi asmenys, siekiantys tapti gaminančiais vartotojais, apmoka 100 procentų skirstomųjų tinklų operatoriaus sąnaudų arba moka pagal šį dydį apskaičiuotą ir Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos patvirtintą įkainį.</li><li>4. Esamas teisinis reglamentavimas neužtikrina gaminančių vartotojų plėtros daugiabučiuose.</li><li>5. Neužtikrinta gaminančių vartotojų teisėtų lūkesčių apsauga.</li><li>6. Gaminančių vartotojų elektrinėms taikomi pertekliniai technologiniai ribojimai, administracinės procedūros (leidimai).</li></ol> |
| II. Siūlomos priemonės  | <p>Siūloma:</p> <ol style="list-style-type: none"><li>1. sudaryti sąlygas gaminantiems vartotojams gaminti ir vartoti elektros energiją geografiškai skirtingose vietose;</li><li>2. nustatyti, kad gaminančių vartotojų ir asmenų, siekiančių tapti gaminančiais vartotojais, elektros energijos gamybos įrenginiai gali būti statomi, įrengiami ir eksploatuojami Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo nustatyta tvarka trečiųjų asmenų, gavus leidimą plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus ir leidimą gaminti elektros energiją;</li><li>3. nustatyti elektros tinklų operatorių sąnaudų, susijusių su asmenų, siekiančių tapti gaminančiais vartotojais, elektros įrenginių prijungimu prie elektros tinklų, diferencijavimą;</li><li>4. sudaryti sąlygas, leidžiančias asmenims gaminti elektros energiją ne tik bendroms daugiabučio, bet ir butų reikmėms;</li></ol>   |

III. Priemonių kaštai

5. apsaugoti gaminančių vartotojų teisėtus lūkesčius dėl į elektrines atliktų investicijų atsipirkimo, nustatant gaminančių vartotojų elektros energijos kaupimo laikotarpio galiojimą;

6. leisti įsirengti atsinaujinančius išteklius naudojančias elektrines, kurių įrengtoji galia neviršytų vartotojo objektui suteiktos leistinosios naudoti galios ir nebūtų didesnė kaip 500 kW;

7. padidinti gaminančių vartotojų leidžiamų įsirengti elektrinių suminę galią nuo 100 MW iki 200 MW, paskirstant 100 MW buitiniams vartotojams ir 100 MW kitiems asmenims;

8. supaprastinti mažos iki 30 kW galios elektrinių įrengimo procedūras.

Siūlomų pakeitimų kontekste valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų poreikio Įstatymų projektams įgyvendinti nenumatoma. Tačiau siūlomų pakeitimų kontekste prognozuojama nedidelė įtaka elektros energijos tinklų sąnaudoms, viešuosius interesus atitinkančių paslaugų (toliau – VIAP) lėšų surinkimui.

1. Įtaka elektros energijos tinklams: Atsižvelgiant į tai, kad gaminančių vartotojų plėtra didinant elektrinių suminę galią nuo 100 MW iki 200 MW pagal prielaidas vyktų tolygiai iki 2025 m., atitinkamai investicijos į skirstomąjį elektros tinklą, reikalingos sudaryti sąlygas prijungti gaminančių vartotojų elektrines, pasiskirstytų tolygiai pamečiui iki 2025 m., todėl, manytina, kad dėl gaminančių vartotojų reikalinga tinklo plėtra neturėtų didelės finansinės įtakos skirstomojo elektros tinklo sąnaudoms ir atitinkamai likusiems (negaminantiems) elektros energijos vartotojams (žr. 1 lentelę). Atsižvelgiant į AB „Energijos skirstymo operatorius“ pateiktus duomenis, galimi trys gaminančių vartotojų plėtos scenarijai:

1) gaminantys vartotojai pasiskirsto tolygiai visoje Lietuvos teritorijoje;

2) gaminantys vartotojai pasiskirsto netolygiai (dalis koncentruojasi kvartalais, dalis pavieniai);

3) gaminantys vartotojai pasiskirsto netolygiai (koncentruojasi kvartalais tik keliuose Lietuvos regionuose).

1 lentelė.

|         | Elektrinių bendra įrengtoji galia, MW | Investicijos į skirstomąjį tinklą, mln. EUR |              |              |
|---------|---------------------------------------|---|--------------|--------------|
|         |                                       | 1 scenarijus                                | 2 scenarijus | 3 scenarijus |
| 2018 m. | 10                                    | 0,25  | 0,43         | 0,7          |
| 2019 m. | 30                                    | 0,5   | 0,86         | 1,4          |
| 2020 m. | 60                                    | 0,75  | 1,29         | 2,1          |
| 2021 m. | 90                                    | 0,75  | 1,29         | 2,1          |
| 2022 m. | 120                                   | 0,75  | 1,29         | 2,1          |
| 2023 m. | 150                                   | 0,75  | 1,29         | 2,1          |
| 2024 m. | 180                                   | 0,75  | 1,29         | 2,1          |
| 2025 m. | 200                                   | 0,5   | 0,86         | 1,4          |
| Viso    | 200                                   | 5   | 8,6          | 14           |

2. Įtaka VIAP lėšoms: Atsižvelgiant į tai, kad gaminančių vartotojų plėtra didinant elektrinių suminę galią nuo iki 200 MW pagal prielaidas vyktų tolygiai iki 2025 m., apskaičiuota prognozuojama gaminančių vartotojų nesumokėtų VIAP lėšų suma pamečiui iki 2025 m. Manytina, kad gaminančių vartotojų elektrinių plėtra neturėtų didelės finansinės įtakos VIAP lėšų surinkimui ir atitinkamai likusiems (negaminantiems) elektros energijos vartotojams (žr. 2 lentelę).

|                      |   |         |         |         |         |         |         |         |         |
|----------------------|---|---------|---------|---------|---------|---------|---------|---------|---------|
|                      | 2 lentelė.  |         |         |         |         |         |         |         |         |
|                      |   | 2018 m. | 2019 m. | 2020 m. | 2021 m. | 2022 m. | 2023 m. | 2024 m. | 2025 m. |
|                      | Elektrinių rengtoji galia, MW   | 10      | 30      | 60      | 90      | 120     | 150     | 180     | 200     |
|                      | Elektrinių metinis gamybos kiekis, MWh  | 10 260  | 30 780  | 61 560  | 92 340  | 123 120 | 153 900 | 184 680 | 205 200 |
| IV. Nauda visuomenei | Gaminančių vartotojų nesumokėto VIAP mokesčio suma, mln. EUR  | 0,147   | 0,431   | 0,865   | 1,293   | 1,724   | 2,155   | 2,586   | 2,873   |
|                      | <p>Įgyvendinus siūlomas priemones, numatoma spartesnė gaminančių vartotojų įrengtų elektrinių plėtra, kuri prisidėtų ne tik prie klimato kaitos poveikio mažinimo, bet ir prie šalies ekonomikos augimo, užtikrintų aukštos pridėtinės vertės darbo vietų kūrimąsi, taip pat paskatintų didesnę vietinės iš atsinaujinančių išteklių pagamintos elektros energijos gamybą, mažinant elektros energijos importą iš trečiųjų šalių.</p> <p>Prognozuojama, kad įgyvendinus gaminančių vartotojų įrengtų elektrinių plėtrą <b>iki 200 MW, iš 220 mln. Eur</b> investicijų vertės <b>50 proc.</b> investicijų galėtų atitekti Lietuvos pramonės gaminamai produkcijai įsigyti ir <b>20 proc.</b> importuojamai produkcijai įsigyti.</p> <p>Įvertinus darbo imlumą, plėtros mastą, laikotarpį ir šiuo metu esamą darbuotojų, dirbančių saulės modulių gamybos sektoriuje, skaičių, papildomai šiame gamybos sektoriuje galėtų būti sukurta apie 150–200 naujų, aukštą pridėtinę vertę sukuriančių darbo vietų.</p> <p>Prognozuojama, kad kasmet saulės elektrinėse būtų pagaminama apie <b>200 GWh</b> vietinės iš atsinaujinančių išteklių pagamintos elektros energijos savoms reikmėms ir ūkio poreikiams, iš kurių 30–40 proc. – <b>60–80 GWh</b> būtų suvartojama iš karto, o kiti 60–70 proc. – <b>120–140 GWh</b> būtų suvartoti pasinaudojant dvipusės elektros energijos apskaitos principais, sumokant pasinaudojimo elektros tinklais mokestį.</p> <p>Įvertinus prognozuojamą gaminančių vartotojų elektrinių suminės įrengtosios galios plėtrą iki 200 MW, metinį elektros energijos gamybos ir vartojimo mastą bei mažmeninę elektros kainą ir gaminantiems vartotojams nustatytą naudojimosi elektros tinklais paslaugų kainą, dėl dvipusės apskaitos gaminantys vartotojai, gaminantys elektros energiją saulės elektrinėse, galėtų sutaupyti apie 17–18 mln. Eur per metus.</p> |         |         |         |         |         |         |         |         |

Įstatymų projektai atitinka Septynioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programą, kuriai pritarta Lietuvos Respublikos Seimo 2016 m. gruodžio 13 d. nutarimu Nr. XIII-82 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos“.

Įstatymų projektai neprieštarauja Europos Sąjungos teisės aktams, neperkelia ir neįgyvendina Europos Sąjungos teisės aktų.

Įstatymų projektai nėra notifikuotini Europos Komisijai.

Įstatymų projektai skelbiami Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos teisės aktų informacinėje sistemoje (TAIS).

2018 m. rugsėjo 14 d. Įstatymų projektai pateikti išvadoms gauti Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijai, Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijai, Lietuvos Respublikos ūkio ministerijai, Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijai, Lietuvos Respublikos konkurencijos tarybai, Valstybinei kainų ir energetikos kontrolės komisijai, Valstybinei energetikos inspekcijai prie Energetikos ministerijos, AB „Energinės skirstymo operatorius“, Litgrid AB, Lietuvos atsinaujinančių išteklių energetikos konfederacijai, Lietuvos verslo konfederacijai, Nacionalinei

pasyvaus namo asociacijai, Lietuvos būsto rūmams, Lietuvos vietos bendruomenių organizacijų sąjungai ir Lietuvos vartotojų organizacijų aljansui.

Įvertinus pateiktas pastabas ir pasiūlymus, vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės darbo reglamento 33 punktu, 2018 m. spalio 15 d. suorganizuotas suinteresuotų institucijų pasitarimas.

Energetikos ministerija, įvertinusi 2018 m. spalio 15 d. suinteresuotų institucijų pasitarime gautas papildomas pastabas ir pasiūlymus, patikslino Įstatymų projektus ir, vadovaudamasi protokoliniu sprendimu, atnaujintus Įstatymų projektus elektroniniu paštu išsiuntė suinteresuotoms institucijoms išvadoms gauti.

Papildomas pastabas ir pasiūlymus dėl Įstatymų projektų elektroniniu paštu teikė Teisingumo ministerija ir AB „Lietuvos energija“. Visos papildomos pastabos įvertintos ir aptartos su jas pateikusiais asmenimis elektroniniu paštu ir telefoninio pokalbio metu. Kitos institucijos papildomų pastabų ir pasiūlymų dėl Įstatymų projektų nepateikė.

2018 m. lapkričio 20 d. Įstatymų projektai svarstyti Tarpinstituciniame pasitarime.

Energetikos ministerija įvertino Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės 2018 m. lapkričio 14 d. išvadoje Nr. NV-2999 pateiktą pastabą dėl pereinamųjų nuostatų nustatymo AIEĮ projekte, ir pažymi, kad pasiūlytas teisinis reglamentavimas yra pakankamas, todėl papildomos pereinamosios nuostatos nėra nustatomos. Atsižvelgus į kitas Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės pastabas ir pasiūlymus, Įstatymų projektai patikslinti ir elektroniniu paštu suderinti su Teisės grupe, todėl derinimo pažyma nėra rengiama.

Pažymėtina, kad Įstatymų projektais siekiama reglamentuoti bei gerinti veiklos sąlygas, taikomas gaminantiems vartotojams, todėl Lietuvos Respublikos Seimui priėmus AIEĮ projektus TAIS Nr. 18-9424(2) ir TAIS Nr. 18-5895, teikiamo AIEĮ projekto 13 ir 20 straipsnių nuostatos, turės būti suderintos ir pataisytos, pagal Lietuvos Respublikos Seimui pateiktus AIEĮ projektus (TAIS Nr. 18-9424(2) ir TAIS Nr. 18-5895).

Įstatymų projektus parengė Energetikos ministerijos Atsinaujinančių energijos išteklių skyriaus (vedėja Dovilė Almanytė, tel. (8 5) 203 4667, el. p. dovile.almanyte@enmin.lt) vyriausiasis specialistas Sergej Garbar (tel. (8 5) 203 4667, papild. 4, el. p. sergej.garbar@enmin.lt).

#### PRIDEDAMA:

1. Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo Nr. XI-1375 13, 14, 20 ir 20<sup>1</sup> straipsnių pakeitimo įstatymo projektas, 4 lapai.
2. Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo Nr. XI-1375 13, 14, 20 ir 20<sup>1</sup> straipsnių pakeitimo įstatymo projekto lyginamasis variantas, 5 lapai.
3. Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 2, 16 ir 67 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas, 2 lapai.
4. Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 2, 16 ir 67 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto lyginamasis variantas, 2 lapai.
5. Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo Nr. XI-1375 13, 14, 20 ir 20<sup>1</sup> straipsnių pakeitimo įstatymo ir Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 2, 16 ir 67 straipsnių pakeitimo įstatymo projektų aiškinamasis raštas, 8 lapai.
6. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo Nr. XI-1375 13, 14, 20 ir 20<sup>1</sup> straipsnių pakeitimo įstatymo ir Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 2, 16 ir 67 straipsnių pakeitimo įstatymo projektų pateikimo Lietuvos Respublikos Seimui“ projektas, 1 lapas.
7. Administracinės naštos ūkio subjektams apskaičiavimo ataskaita, 2 lapai.
8. Tarpinstitucinio pasitarimo protokolo Nr. PR-42 kopija, 4 lapai.
9. Antikorupcinio vertinimo pažyma, 6 lapai

Energetikos ministras



Žygimantas Vaičiūnas